

I

(Leģislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2011/98/ES

(2011. gada 13. decembris)

par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 79. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Lai pakāpeniski izveidotu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) paredzēti pasākumi, kas jāpieņem patvēruma, imigrācijas un trešo valstu valstspiederīgo tiesību aizsardzības jomā.
- (2) Eiropadome 1999. gada 15. un 16. oktobra īpašajā sanāksmē Tampērē apliecināja nepieciešamību saskaņot valstu tiesību aktus par trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanas un uzturēšanās noteikumiem. Šajā sakarā tā īpaši norādīja, ka Eiropas Savienībai būtu jānodrošina

taisnīga attieksme pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā, un, izmantojot vēl spēcīgāku integrācijas politiku, būtu jācenšas piešķirt tiem tiesības un pienākumus, kas līdzvērtīgi Savienības pilsoņu tiesībām un pienākumiem. Eiropadome attiecīgi lūdza Padomi pieņemt tiesību aktus, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem. Vajadzība sasniegt Tampērē nospraustos mērķus tika atkārtoti apstiprināta Stokholmas programmā, ko Eiropadome pieņēma 2009. gada 10. un 11. decembra sanāksmē.

- (3) Noteikumi par vienotu pieteikšanās procedūru, kuras rezultātā vienā administratīvā aktā apvieno tiesības, kas ietver uzturēšanās un darba atļauju, veicinās šobrīd dalībvalstīs piemēroto noteikumu vienkāršošanu un saskaņošanu. Dažas dalībvalstis šādu procedūras vienkāršošanu jau ir veikušas, un procedūra ir kļuvusi efektīvāka migrantiem un viņu darba devējiem un ir vienkāršojusi migrantu uzturēšanās un nodarbinātības likumības kontroli.
- (4) Dalībvalstīm, lai atļautu pirmo reizi ieeļot to teritorijā, būtu jāvar izsniegt vienotu atļauju vai vīzu, ja tās izsniedz vienotas atļaujas tikai pēc ieeļošanas. Dalībvalstīm šādas vienotas atļaujas vai vīzas būtu jāizsniedz savlaicīgi.
- (5) Būtu jāparedz noteikumu kopums pieteikuma par vienoto atļauju izskatīšanas procedūrai. Minētajai procedūrai būtu jābūt efektīvai un kontrolējamai, ņemot vērā dalībvalstu pārvaldes iestāžu parasto darba slodzi, kā arī pārredzamai un taisnīgai, lai iesaistītajām personām piedāvātu atbilstošu tiesisko noteiktību.
- (6) Šīs direktīvas noteikumiem nebūtu jāskar dalībvalstu kompetence reglamentēt uzņemšanu, tostarp uzņemšanas apjomu attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ierodas darba nolūkā.

⁽¹⁾ OV C 27, 3.2.2009., 114. lpp.

⁽²⁾ OV C 257, 9.10.2008., 20. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2011. gada 24. marta nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2011. gada 24. novembra nostāja pirmajā lasījumā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Eiropas Parlamenta 2011. gada 13. decembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

- (7) Šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz norīkotajiem trešo valstu valstspiederīgajiem. Tam nevajadzētu skart trešo valstu valstspiederīgos, kuri likumīgi uzturas un strādā kādā dalībvalstī un ir norīkoti uz citu dalībvalsti, neļaujot tiem baudīt vienlīdzīgu attieksmi ar izcelsmes dalībvalstu valstspiederīgajiem viņu norīkošanas laikā, attiecībā uz nodarbinātības noteikumiem un nosacījumiem, uz kuriem neattiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā⁽¹⁾.
- (8) Uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir ieguvuši kādas dalībvalsts pastāvīgā iedzīvotāja statusu saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji⁽²⁾, šai direktīvai nebūtu jāattiecas, ņemot vērā viņu privilēģētāko statusu un īpašo uzturēšanās atļaujas veidu – ES pastāvīgais iedzīvotājs.
- (9) Trešo valstu valstspiederīgie, kas ir uzņemti dalībvalsts teritorijā sezonas darbam, nebūtu jāiekļauj šīs direktīvas darbības jomā, ņemot vērā šo personu pagaidu statusu.
- (10) Dalībvalstu pienākumam noteikt to, vai pieteikums jāiesniedz trešo valstu valstspiederīgajam vai viņa darba devējiem, nevajadzētu skart kārtību, kas paredz procedūrā iesaistīt abas puses. Dalībvalstīm būtu jānosaka, vai vienotās atļaujas pieteikums ir jāiesniedz mērķa dalībvalstī vai no trešās valsts. Gadījumos, kad trešās valsts valstspiederīgajam nav atļauts iesniegt pieteikumu no trešās valsts, dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt, ka pieteikumu var iesniegt darba devējs mērķa dalībvalstī.
- (11) Šīs direktīvas noteikumiem par vienotu pieteikšanās procedūru un vienoto atļauju nebūtu jāattiecas uz vienotām vai ilgtermiņa vīzām.
- (12) Kompetentās iestādes iecelšanai saskaņā ar šo direktīvu nebūtu jāskar citu iestāžu un attiecīgā gadījumā sociālo partneru loma un pienākumi attiecībā uz pieteikuma izskatīšanu un lēmuma pieņemšanu par pieteikumu.
- (13) Terminā, kas noteikts, lai pieņemtu lēmumu par pieteikumu, nebūtu jāiekļauj laiks, kas vajadzīgs profesionālo kvalifikāciju atzīšanai, vai laiks, kas vajadzīgs vīzas izsniegšanai. Šai direktīvai nebūtu jāskar valstu procedūras saistībā ar diplomu atzīšanu.
- (14) Vienotā atļauja būtu jā sastāda atbilstīgi Padomes Regulai (EK) Nr. 1030/2002 (2002. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem⁽³⁾, kas ļauj dalībvalstīm norādīt papildu informāciju, jo īpaši ziņas par to, vai šai personai ir atļauts strādāt. Tostarp nolūkā labāk kontrolēt migrāciju dalībvalstij ne vien vienotajā atļaujā, bet arī visās izsniegtajās uzturēšanās atļaujās būtu jānorāda informācija par atļauju strādāt neatkarīgi no atļaujas veida vai uzturēšanās tiesībām, pamatojoties uz kurām attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam ir atļauta uzturēšanās minētās dalībvalsts teritorijā un piekļuve tās darba tirgum.
- (15) Šīs direktīvas noteikumiem par uzturēšanās atļaujām, kas izsniegtas citiem nolūkiem, nevis darba nolūkā, būtu jāattiecas vienīgi uz šādu atļauju formātu un nebūtu jāskar Savienības vai valsts noteikumi attiecībā uz uzņemšanas procedūram un šādu atļauju izsniegšanas procedūram.
- (16) Šīs direktīvas noteikumiem par vienoto atļauju un par uzturēšanās atļauju, kas izsniegtas citiem nolūkiem, nevis darba nolūkā, nebūtu jāattur dalībvalstis no papildu dokumentu izsniegšanas, lai varētu sniegt precīzāku informāciju par darba attiecībām, kam uzturēšanās atļaujas formā nepietiek vietas. Šāds dokuments var kalpot tam, lai kavētu trešo valstu valstspiederīgo ekspluatāciju un apkarotu nelikumīgu nodarbinātību, bet dalībvalstīm būtu jābūt iespējai izvēlēties, un tiem nevajadzētu kalpot par darba atļaujas aizvietošanu, tādējādi apdraudot vienotas atļaujas koncepciju. Tehniskās iespējas, kas piedāvātas Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantā un tās pielikuma a) sadaļas 16. punktā, var izmantot, lai šādu informāciju uzglabātu arī elektroniskā formātā.
- (17) Nosacījumiem un kritērijiem, uz kuru pamata vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu var noraidīt vai uz kuru pamata vienoto atļauju var anulēt, vajadzētu būt objektīviem un noteiktiem valsts tiesību aktos, tostarp jābūt pienākumam ievērot Savienības priekšrocības principu, kā tas jo īpaši ir noteikts 2003. gada un 2005. gada Pievienošanās aktu attiecīgajos noteikumos. Noraidošam un anulējošam lēmumam vajadzētu būt pienācīgi pamatotam.
- (18) Trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir derīgs ceļošanas dokuments un dalībvalsts, kura pilnībā piemēro Šengenas *acquis*, izsniegta vienotā atļauja, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 562/2006 (2006. gada 15. marts), ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu

(1) OV L 18, 21.1.1997., 1. lpp.

(2) OV L 16, 23.1.2004., 44. lpp.

(3) OV L 157, 15.6.2002., 1. lpp.

kodekss)⁽¹⁾, un 21. pantu Konvencijā, ar kuru īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas Nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (Šengenas konvencija)⁽²⁾, būtu jābūt tiesīgiem iecerot un brīvi pārvietoties uz laiku līdz trim mēnešiem sešu mēnešu laikposmā to dalībvalstu teritorijā, kuras pilnībā piemēro Šengenas *acquis*.

(19) Ja nav horizontālu Savienības tiesību aktu, trešo valstu valstspiederīgo tiesības atšķiras atkarībā no tā, kurā dalībvalstī viņi strādā, un no viņu valstspiederības. Lai turpmāk veicinātu saskaņotu imigrācijas politiku un mazinātu atšķirības tiesībās, kas piešķirtas Savienības pilsoņiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi strādā kādā dalībvalstī, un lai papildinātu esošo *acquis* imigrācijas jomā, būtu jānosaka tiesību kopums, lai jo īpaši precizētu jomas, kurās pret šādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri vēl nav ieguvuši pastāvīgā iedzīvotāja statusu, tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme kā pret attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem. Šādu noteikumu nolūks ir Savienībā radīt pamatnoteikumus, atzīt, ka šādi trešo valstu valstspiederīgie dod savu ieguldījumu Savienības ekonomikā ar darbu un nodokļu maksājumiem, un mazināt negodīgu konkurenci starp pašas dalībvalsts valstspiederīgajiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, kas rodas pēdējo iespējamās eksploataācijas rezultātā. Trešās valsts darba ņēmējs šajā direktīvā būtu jādefinē, neskarot darba attiecību jēdziena interpretāciju citos Savienības tiesību aktu noteikumos, kā trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir uzņemts dalībvalsts teritorijā, tur likumīgi uzturas un kuram ir atļauts strādāt apmaksātā darbā saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.

(20) Visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas un strādā dalībvalstīs, būtu jānosaka vismaz vienots tiesību kopums, kura pamatā ir vienlīdzīga attieksmi ar attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgajiem neatkarīgi no tā, kāds ir uzņemšanas sākotnējais mērķis vai pamats. Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi jomās, kas noteiktas šajā direktīvā, būtu jāpiešķir ne tikai tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti dalībvalstī nolūkā strādāt, bet arī tiem, kuri uzņemti citu nolūku dēļ, un kuriem ir atļauta piekļuve attiecīgās dalībvalsts darba tirgum saskaņā ar citiem Savienības vai valsts tiesību aktu noteikumiem, tostarp trešo valstu darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kam atļauts uzturēties dalībvalstī saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanu⁽³⁾, trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ļauts uzturēties dalībvalsts teritorijā saskaņā ar Padomes Direktīvu 2004/114/EK (2004. gada 13. decembris) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, nesākot atalgojumu, vai brīvprātīga darba nolūkā⁽⁴⁾, kā arī pētniekiem, kuriem ļauts uzturēties saskaņā ar Padomes

Direktīvu 2005/71/EK (2005. gada 12. oktobris) par īpašu procedūru trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanai zinātniskās pētniecības nolūkos⁽⁵⁾.

(21) Tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi noteiktās jomās būtu jābūt cieši saistītām ar trešo valstu valstspiederīgo likumīgo uzturēšanos dalībvalstī un atļauto piekļuvi tās darba tirgum, kas ir nostiprināta vienotajā atļaujā, norādot tiesības uzturēties un strādāt, un uzturēšanās atļaujās, kuras izsniegtas citos nolūkos un kurās ir norādīta informācija par atļauju strādāt.

(22) Šajā direktīvā minētajiem darba apstākļiem vajadzētu ietvert vismaz atalgojumu un atlaišanu, veselības aizsardzību un drošību darba vietā, darba laiku un atvaļinājumu, ņemot vērā spēkā esošos koplīgumus.

(23) Profesionālā kvalifikācija, ko trešās valsts valstspiederīgais ir ieguvis citā dalībvalstī, dalībvalstij būtu jāatzīst tādā pašā veidā, kā tiek atzīta Savienības pilsoņu kvalifikācija, un kvalifikācija, kas iegūta trešā valstī, būtu jāņem vērā atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu⁽⁶⁾. Trešo valstu darba ņēmējiem piešķirtajām vienlīdzīgas attieksmes tiesībām attiecībā uz diplomu, sertifikātu un citu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām nebūtu jāskar dalībvalstu kompetence uzņemt šādus trešo valstu darba ņēmējus to darba tirgū.

(24) Trešo valstu darba ņēmējiem būtu jābauda vienlīdzīga attieksme attiecībā uz sociālo nodrošinājumu. Sociālā nodrošinājuma jomas ir definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu⁽⁷⁾. Šīs direktīvas noteikumiem par vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā būtu jāattiecas arī uz darba ņēmējiem, kuri dalībvalstī uzņemti tieši no trešās valsts. Tomēr sociālā nodrošinājuma jomā trešo valstu darba ņēmējiem, kuri atrodas pārrobežu situācijā, šai direktīvai nebūtu jāpiešķir plašākas tiesības par tām, kas jau ir noteiktas esošajos Savienības tiesību aktos. Turklāt ar šo direktīvu nebūtu jāpiešķir tiesības saistībā ar situācijām, kuras atrodas ārpus Savienības tiesību aktu piemērošanas jomas, piemēram, saistībā ar trešā valstī dzīvojošiem ģimenes locekļiem. Ar šo direktīvu būtu jāpiešķir tiesības vienīgi saistībā ar ģimenes locekļiem, kuri kādā dalībvalstī pievienojas trešās valsts darba ņēmējam, pamatojoties uz ģimenes atkalapvienošanu, vai ģimenes locekļiem, kuri minētajā dalībvalstī jau likumīgi uzturas.

(1) OV L 105, 13.4.2006., 1. lpp.

(2) OV L 239, 22.9.2000., 19. lpp.

(3) OV L 251, 3.10.2003., 12. lpp.

(4) OV L 375, 23.12.2004., 12. lpp.

(5) OV L 289, 3.11.2005., 15. lpp.

(6) OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.

(7) OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.

- (25) Dalībvalstīm būtu jānodrošina vismaz vienlīdzīga attieksme pret tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir nodarbināti vai kuri pēc minimālā nodarbinātības perioda ir reģistrēti kā bezdarbnieki. Ierobežojumiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā saskaņā ar šo direktīvu nevajadzētu skart tiesības, kas piešķirtas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1231/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko Regulu (EK) Nr. 883/2004 un Regulu (EK) Nr. 987/2009 attiecina arī uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem minētās regulas neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ ⁽¹⁾.
- (26) Savienības tiesību akti neierobežo dalībvalstu pilnvaras organizēt savas sociālā nodrošinājuma shēmas. Kamēr nav saskaņots Savienības mēroga tiesību aktu, katrai dalībvalstij jāparedz nosacījumi, saskaņā ar kuriem piešķir sociālā nodrošinājuma pabalstus, kā arī šādu pabalstu apjoms un laikposms, par kuru tos piešķir. Tomēr, īstenojot minētās pilnvaras, dalībvalstīm būtu jāievēro Savienības tiesību akti.
- (27) Vienlīdzīgai attieksmei pret trešo valstu darba ņēmējiem nebūtu jāattiecas uz pasākumiem arodmācības jomā, ko finansē saskaņā ar sociālās palīdzības shēmām.
- (28) Šī direktīva būtu jāpiemēro, neskarot Savienības tiesību aktos un piemērojamos starptautiskos instrumentos ietvertus labvēlīgākus noteikumus.
- (29) Dalībvalstīm vajadzētu īstenot šīs direktīvas noteikumus bez diskriminācijas dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpašību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai citu uzskatu, piederības mazākumtautībai, mantiskā stāvokļa, izcelšanās, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, jo īpaši saskaņā ar Padomes Direktīvu 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības ⁽²⁾, un Padomes Direktīvu 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju ⁽³⁾.
- (30) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, noteikt vienotu pieteikšanās procedūru nolūkā izsniegt vienotu atļauju, lai trešo valstu valstspiederīgie varētu strādāt dalībvalsts teritorijā, un vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās rīcības mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu.

Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

- (31) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītie principi saskaņā ar LES 6. panta 1. punktu.
- (32) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra Kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem dalībvalstis aņņemas gadījumos, kad tas nepieciešamības ziņā ir pamatoti, ziņojumam par saviem transponēšanas pasākumiem pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros ir paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.
- (33) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, un neskarot minētā protokola 4. pantu, minētās dalībvalstis nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un šī direktīva tām nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (34) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā (Nr. 22) par Dānijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Šī direktīva nosaka:
- a) vienotu pieteikšanās procedūru vienotas atļaujas izsniegšanai trešo valstu valstspiederīgajiem, lai viņi varētu uzturēties un strādāt dalībvalstu teritorijā, lai vienkāršotu procedūras viņu uzņemšanai un atvieglotu viņu statusa kontroli; un
- b) vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi, neatkarīgi no tā, ar kādu mērķi viņi sākotnēji tika uzņemti attiecīgās dalībvalsts teritorijā, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi pret šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem.
2. Šī direktīva neskar dalībvalstu pilnvaras saistībā ar trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanu attiecīgās dalībvalsts darba tirgū.

⁽¹⁾ OV L 344, 29.12.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

⁽³⁾ OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- a) "trešās valsts valstspiederīgais" ir persona, kas nav Savienības pilsonis LESD 20. panta 1. punkta nozīmē;
- b) "trešās valsts darba ņēmējs" ir trešās valsts valstspiederīgais, kas ir uzņemts dalībvalsts teritorijā, tur likumīgi uzturas un kam ir atļauts strādāt apmaksātā darbā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi;
- c) "vienota atļauja" ir uzturēšanās atļauja, ko izsniedz kādas dalībvalsts iestādes, atļaujot trešās valsts valstspiederīgajam likumīgi uzturēties tās teritorijā nolūkā strādāt;
- d) "vienota pieteikšanās procedūra" ir jebkura procedūra, kuras rezultātā, pamatojoties uz trešās valsts valstspiederīgā vai viņa darba devēja iesniegtu vienotu pieteikumu, lai atļautu uzturēties un strādāt dalībvalstu teritorijā, pieņem lēmumu par vienotas atļaujas izsniegšanu.

3. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz:

- a) trešo valstu valstspiederīgajiem, kas iesniedz pieteikumu, lai dalībvalstī varētu uzturēties darba nolūkā;
- b) trešo valstu valstspiederīgajiem, kas saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem ir uzņemti dalībvalstī tādiem nolūkiem, kas nav saistīti ar darbu, kuri drīkst strādāt un kuriem ir uzturēšanās atļauja saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1030/2002; kā arī
- c) trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir uzņemti dalībvalstī darba nolūkā saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem.

2. Šī direktīva neattiecas uz šādiem trešo valstu valstspiederīgajiem:

- a) Savienības pilsoņu ģimenes locekļiem, kuri ir izmantojuši vai izmanto savas tiesības brīvi pārvietoties Savienības teritorijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā ⁽¹⁾;
- b) personām, kurām līdz ar viņu ģimenes locekļiem un neatkarīgi no viņu valstspiederības tāpat kā Savienības pilsoņiem

ir tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar nolīgumiem vai nu starp Savienību un dalībvalstīm vai starp Savienību un trešām valstīm;

- c) norīkotām personām, kamēr viņas ir norīkotas;
 - d) personām, kas iesniegušas uzturēšanās pieteikumus vai kuras ir uzņemtas dalībvalstu teritorijā kā uzņēmuma ietvaros pārcelti darba ņēmēji;
 - e) personām, kas iesniegušas uzturēšanās pieteikumus vai kuras ir uzņemtas dalībvalstu teritorijā kā sezonas darba ņēmēji vai aukles;
 - f) personām, kam ir atļauja uzturēties kādā dalībvalstī, pamatojoties uz pagaidu aizsardzību, vai kas ir pieteikušās uz uzturēšanās atļauju ar šādu pamatojumu un gaida lēmumu par savu statusu;
 - g) personām, kurām piemēro starptautisku aizsardzību saskaņā ar Padomes Direktīvu 2004/83/EK (2004. gada 29. aprīlis) par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu ⁽²⁾, vai kuras ir iesniegušas pieteikumu starptautiskās aizsardzības saņemšanai atbilstīgi minētajai direktīvai un par kuru pieteikumu nav pieņemts galīgais lēmums;
 - h) personām, kam ir noteikta aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem, starptautiskām saistībām vai dalībvalsts praksi, vai kas ir pieteikušās uz aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem, starptautiskām saistībām vai dalībvalsts praksi un par kuru pieteikumu nav pieņemts galīgais lēmums;
 - i) personām, kuras ir pastāvīgie iedzīvotāji saskaņā ar Direktīvu 2003/109/EK;
 - j) personām, kuru izraidīšana ir atlikta faktisku vai juridisku iemeslu dēļ;
 - k) personām, kas ir pieteikušās uzņemšanai vai kuras ir uzņemtas dalībvalstu teritorijā kā pašnodarbinātas personas;
 - l) personām, kas ir pieteikušās uzņemšanai vai ir uzņemtas kā jūrnieki, lai tiktu nodarbinātas vai strādātu jebkurā statusā uz kuģa, kas ir reģistrēts dalībvalstī vai kuģo ar dalībvalsts karogu.
3. Dalībvalstis var nolemt, ka II nodaļu nepiemēro trešās valsts valstspiederīgajiem, kuriem vai nu ir piešķirtas atļaujas strādāt dalībvalsts teritorijā uz laikposmu, kas nepārsniedz sešus mēnešus, vai kuri dalībvalstī uzņemti studiju nolūkā.

⁽¹⁾ OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.

⁽²⁾ OV L 304, 30.9.2004., 12. lpp.

4. II nodaļu nepiemēro trešās valsts valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt, pamatojoties uz vīzu.

II NODAĻA

VIENOTA PIETEIKŠANĀS PROCEDŪRA UN VIENOTA ATĻAUJA

4. pants

Vienota pieteikšanās procedūra

1. Vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu iesniedz, izmantojot vienotu pieteikšanās procedūru. Dalībvalstis nosaka, vai pieteikumus vienotai atļaujai iesniedz trešās valsts valstspiederīgais vai viņa darba devējs. Dalībvalstis var arī nolemt atļaut iesniegt pieteikumu vienam no tiem. Ja pieteikums ir jāiesniedz trešās valsts valstspiederīgajam, dalībvalstis ļauj pieteikumu iesniegt no trešās valsts vai, ja to paredz valsts tiesību akti, tās dalībvalsts teritorijā, kurā trešās valsts valstspiederīgais likumīgi atrodas.

2. Dalībvalstis izskata saskaņā ar 1. punktu iesniegto pieteikumu un pieņem lēmumu izsniegt, grozīt vai atjaunot vienoto atļauju, ja pieteikuma iesniedzējs atbilst prasībām, kas noteiktas Savienības vai valsts tiesību aktos. Lēmumu izsniegt, grozīt vai atjaunot vienoto atļauju apvieno vienā administratīvā aktā, kas ietver uzturēšanās un darba atļauju.

3. Vienotā pieteikšanās procedūra neierobežo vīzas iegūšanas procedūru, kas var būt nepieciešama sākotnējai ieceļošanai.

4. Ja ir izpildīti nepieciešamie nosacījumi, dalībvalstis izsniedz vienoto atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, kas iesniedz uzturēšanās pieteikumu, un jau uzņemtiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri iesniedz pieteikumu uzturēšanās atļaujas atjaunošanai vai grozīšanai pēc valsts īstenošanas noteikumu stāšanās spēkā.

5. pants

Kompetentā iestāde

1. Dalībvalstis norīko iestādi, kas ir kompetenta pieņemt pieteikumu un izsniegt vienoto atļauju.

2. Iespējami drīz un katrā ziņā četru mēnešu laikā no dienas, kad pieteikums iesniegts, kompetentā iestāde pieņem lēmumu par pilnīgu pieteikumu.

Pirmajā daļā minēto termiņu var pagarināt ārkārtas gadījumā tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar pieteikuma izskatīšanas sarežģītību.

Ja šajā punktā noteiktajā termiņā lēmums netiek pieņemts, juridiskās sekas nosaka valsts tiesību akti.

3. Kompetentā iestāde savu lēmumu pieteikuma iesniedzējam paziņo rakstiski saskaņā ar attiecīgos valsts tiesību aktos noteikto paziņošanas kārtību.

4. Ja pieteikumam pievienotā informācija vai dokumenti ir nepilnīgi saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem, kompetentā iestāde rakstiski informē pieteikuma iesniedzēju par vajadzīgo papildu informāciju vai dokumentiem, nosakot pamatotu termiņu to sniegšanai. Termiņu, kas minēts 2. punktā, atliek līdz brīdim, kad kompetentā iestāde vai attiecīgās iestādes ir saņēmušas vajadzīgo papildu informāciju. Ja papildu informāciju vai dokumentus noliktajā termiņā neiesniedz, kompetentā iestāde pieteikumu var noraidīt.

6. pants

Vienotā atļauja

1. Dalībvalstis izsniedz vienoto atļauju, izmantojot vienoto formu, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1030/2002, un norāda ar darba atļauju saistīto informāciju saskaņā ar minētās regulas pielikuma a) sadaļas 7.5.–9. punktu.

Papildu informāciju, kas saistīta ar trešās valsts valstspiederīgā darba attiecībām (piemēram, darba devēja nosaukums un adrese, darba vieta, darba veids, darba laiks, atalgojums), dalībvalstis var norādīt papīra formātā vai arī šādus datus uzglabāt elektroniskā formātā, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantā un tās pielikuma a) sadaļas 16. punktā.

2. Izsniedzot vienoto atļauju, dalībvalstis neizsniedz papildu atļaujas kā pierādījumu tam, ka ir atļauta piekļuve darba tirgum.

7. pants

Citiem nolūkiem, izņemot darbu, izsniegtas uzturēšanās atļaujas

1. Izsniedzot uzturēšanās atļaujas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1030/2002, dalībvalstis norāda informāciju par atļauju strādāt neatkarīgi no atļaujas veida.

Papildu informāciju, kas saistīta ar trešās valsts valstspiederīgā darba attiecībām (piemēram, darba devēja nosaukums un adrese, darba vieta, darba veids, darba laiks, atalgojums), dalībvalstis var norādīt papīra formātā vai arī var šādus datus uzglabāt elektroniskā formātā, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantā un tās pielikuma a) sadaļas 16. punktā.

2. Izsniedzot uzturēšanās atļaujas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1030/2002, dalībvalstis neizsniedz papildu atļaujas kā pierādījumu tam, ka ir atļauta piekļuve darba tirgum.

8. pants

Procesuālas garantijas

1. Rakstiskajā paziņojumā sniedz pamatojumu par lēmumu, ar kuru noraida vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu, vai lēmumu, ar kuru anulē vienoto atļauju, pamatojoties uz kritērijiem, kas noteikti Savienības vai valsts tiesību aktos.

2. Lēmumu, ar kuru noraida vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu vai anulē vienoto atļauju, var apstrīdēt attiecīgās dalībvalsts tiesās saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Šā panta 1. punktā minētajā rakstiskajā paziņojumā norāda tiesu vai administratīvo iestādi, kurā attiecīgā persona var iesniegt pārsūdzību, un tās iesniegšanas termiņu.

3. Pieteikumu var uzskatīt par nepieņemamu, pamatojoties uz tādu trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanas apjomu, kuri ierodas nodarbinātības nolūkā, un tādēļ tas nav jāizskata.

9. pants

Pieklūve informācijai

Pēc pieprasījuma dalībvalstis sniedz atbilstošu informāciju trešās valsts valstspiederīgajam un nākamajam darba devējam par pilnīgam pieteikumam nepieciešamajiem dokumentiem.

10. pants

Nodevas

Dalībvalstis atbilstīgā gadījumā var pieprasīt pieteikuma iesniedzējiem maksāt nodevas par pieteikumu apstrādāšanu saskaņā ar šo direktīvu. Šādu nodevu apmērs ir samērīgs, un to var noteikt atkarībā no faktiski sniegtajiem pakalpojumiem, lai veiktu pieteikumu apstrādi un atļauju izsniegšanu.

11. pants

Vienotās atļaujas piešķirtās tiesības

Ja vienotā atļauja izsniegta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, atļaujas derīguma termiņa laikā tās turētājs ir tiesīgs vismaz:

- a) ieceļot un uzturēties tās dalībvalsts teritorijā, kas izsniegusi vienoto atļauju, ar nosacījumu, ka atļaujas turētājs atbilst visām uzņemšanas prasībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
- b) brīvi piekļūt visai tās dalībvalsts teritorijai, kura ir izsniegusi vienoto atļauju, ievērojot ierobežojumus, kas noteikti valsts tiesību aktos;
- c) veikt īpašās nodarbinātības darbības, kas ir atļautas saskaņā ar vienoto atļauju atbilstīgi valsts tiesību aktiem;
- d) saņemt informāciju par savām tiesībām, kas ir saistītas ar atļauju un piešķirtas ar šo direktīvu un/vai valsts tiesību aktiem.

III NODAĻA

TIESĪBAS UZ VIENLĪDZĪGU ATTIEKSMI

12. pants

Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi

1. Trešo valstu darba ņēmēji, kas ir minēti 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, bauda ar tās dalībvalsts valstspiederīgajiem vienlīdzīgu attieksmi, kurā tie uzturas, šādās jomās:

- a) darba apstākļi, tostarp atalgojums un atlaišana, kā arī drošība un veselības aizsardzība darba vietā;
- b) biedrošanās brīvība, piederība organizācijai un dalība organizācijā, kas pārstāv darba ņēmējus vai darba devējus, vai jebkurā organizācijā, kuras locekļi ir konkrētu profesiju pārstāvji, tostarp šo organizāciju piešķirtās priekšrocības, neskarot valsts tiesību aktus par sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību;
- c) izglītība un arodmācība;
- d) diplomu, sertifikātu un citu profesionālo kvalifikāciju atzīšana saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām;
- e) sociālā nodrošinājuma jomas, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 883/2004;
- f) nodokļu atvieglojumi, ja darba ņēmēju attiecīgajā dalībvalstī uzskata par pastāvīgo iedzīvotāju nodokļu maksāšanas nolūkā;
- g) pieklūve precēm un pakalpojumiem un preču piegāde un pakalpojumu sniegšana, kas pieejami sabiedrībai, tostarp mājokļa ieguves kārtība, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem neierobežojot līgumu slēgšanas brīvību;
- h) konsultāciju pakalpojumi, ko sniedz nodarbinātības dienesti.

2. Dalībvalstis var ierobežot vienlīdzīgu attieksmi:

- a) saistībā ar 1. punkta c) apakšpunktu:
 - i) nosakot, ka to piemēro tikai tiem trešās valsts darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti, vai tiem, kuri ir bijuši nodarbināti un ir reģistrēti kā bezdarbnieki;
 - ii) to nepiemērojot tādu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri ir uzņemti šo valstu teritorijā saskaņā ar Direktīvu 2004/114/EK;
 - iii) to neattiecinot uz mācību stipendijām un uzturēšanās pabalstiem vai citām stipendijām un pabalstiem;

- iv) nosakot īpašas prasības, tostarp attiecībā uz valodas prasmi un mācību maksas samaksu, saskaņā ar valsts tiesību aktiem par iespēju iegūt augstāko un pēcvidusskolas izglītību un profesionālo izglītību, kas nav tieši saistīta ar kādu īpašu nodarbinātības veidu;
- b) ierobežot saskaņā ar 1. punkta e) apakšpunktu noteiktās tiesības trešo valstu darba ņēmējiem, taču neierobežojot šādas tiesības attiecībā uz tiem trešo valstu darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti vai kuri ir bijuši nodarbināti vismaz sešus mēnešus un ir reģistrēti kā bezdarbnieki.

Turklāt dalībvalstis var nolemt, ka 1. punkta e) apakšpunktu attiecībā uz ģimenes pabalstiem nepiemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt dalībvalstu teritorijā laikposmā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti studiju nolūkā, vai trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt, pamatojoties uz vīzu;

- c) saskaņā ar 1. punkta f) apakšpunktu attiecībā uz nodokļu atvieglojumiem, ierobežojot to piemērošanu gadījumos, kad to trešās valsts darba ņēmēja ģimenes locekļi, kuriem viņš ir pieprasījis pabalstus, reģistrētā vai parastā dzīvesvieta atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā;
- d) saistībā ar 1. punkta g) apakšpunktu:
- i) ierobežojot tās piemērošanu attiecībā uz nodarbinātiem trešo valstu darba ņēmējiem;
- ii) ierobežojot piekļuvi mājokļiem.

3. Šā panta 1. punktā noteiktās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi neskar dalībvalsts tiesības anulēt vai atteikties atjaunot uzturēšanās atļauju, kas izsniegta saskaņā ar šo direktīvu, uzturēšanās atļauju, kas izsniegta citā nolūkā, nevis darbam, vai jebkuru citu atļauju strādāt kādā dalībvalstī.

4. Trešo valstu darba ņēmēji, kuri pārceļas uz trešo valsti, vai šādu darba ņēmēju apgādību zaudējušas personas, kuras uzturas trešā valstī un kuru tiesības izriet no šāda darba ņēmēja statusa, saņem obligātās pensijas saistībā ar vecumu, invaliditāti un nāvi, pamatojoties uz šo darba ņēmēju iepriekšēju nodarbinātību un kārtību, kas minēta Regulas (EK) Nr. 883/2004 3. pantā, ar tādējiem pašiem nosacījumiem un tādām pašām likmēm, kādas piemēro attiecīgo dalībvalstu valstspiederīgajiem, kad tie pārceļas uz trešo valsti.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

13. pants

Labvēlīgāki noteikumi

1. Šo direktīvu piemēro, neskarot labvēlīgākus noteikumus:

- a) Savienības tiesību aktos, tostarp divpusējos un daudzpusējos nolīgumos, kas noslēgti starp Savienību vai starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses; un
- b) divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos, kas noslēgti starp vienu vai vairākām dalībvalstīm un vienu vai vairākām trešām valstīm.

2. Šī direktīva neskar dalībvalstu tiesības pieņemt vai uzturēt spēkā noteikumus, kas ir labvēlīgāki personām, uz kurām tā attiecas.

14. pants

Informācija plašākai sabiedrībai

Katra dalībvalsts sabiedrībai dara pieejamu regulāri atjauninātu informācijas kopumu par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanu un uzturēšanos dalībvalsts teritorijā darba nolūkā.

15. pants

Ziņojumi

1. Regulāri un pirmo reizi līdz 2016. gada 25. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu dalībvalstīs un ierosina grozījumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem.

2. Katru gadu un pirmo reizi līdz 2014. gada 25. decembrim dalībvalstis saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 862/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību⁽¹⁾ paziņo Komisijai statistikas datus par trešo valstu valstspiederīgo skaitu, kuriem iepriekšējā kalendārā gada laikā ir piešķirtas vienotās atļaujas.

16. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka līdz 2013. gada 25. decembrim stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai ievērotu šo direktīvu. Dalībvalstis šo noteikumu tekstus tūlīt dara zināmus Komisijai.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kādā veidā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

⁽¹⁾ OV L 199, 31.7.2007., 23. lpp.

17. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

18. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Strasbūrā, 2011. gada 13. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. SZPUNAR
